

TECHNOLOGICKÉ
CENTRUM PRAHA

VÝSLEDKY VEŘEJNÉ KONZULTACE NÁVRHU NA POSÍLENÍ SYSTÉMU VEDENÍ A PODPORY MATEŘSKÝCH A ZÁKLADNÍCH ŠKOL V ČR 1. KOLO

Petr Kučera, Michal Pazour
30. října 2023

ÚČEL A CÍLE VEŘEJNÉ KONZULTACE

Účelem konzultace je podpořit vznik odborné a politické shody na tom, jaké změny ve veřejné správě jsou nutné pro podstatné zlepšení vzdělávacích výsledků, wellbeingu a rovných šancí dětí a žáků v ČR.

Cíle konzultace

1. Zjistit, do jaké míry existuje shoda o potřebnosti navržených změn.
2. Zmapovat postoje a argumenty různých skupin zainteresovaných aktérů.
3. Zmapovat vnímané silné stránky i rizika předložených variant řešení.

Podklad pro konzultaci

Návrh na posílení systému vedení a podpory mateřských a základních škol v ČR

https://partnerstvi2030.cz/wp-content/uploads/Navrh_na_posileni_systemu_vedeni_a_podpory_MS_a_ZS.pdf

REALIZACE VEŘEJNÉ KONZULTACE

Cílová skupina

- jednotlivci v roli nezávislých expertů, kteří pomáhají definovat veřejný zájem

Forma

- online dotazníkové šetření

Období

- od 21. 9. do 23. 10. 2023

Realizátoři

RESPONDENTI

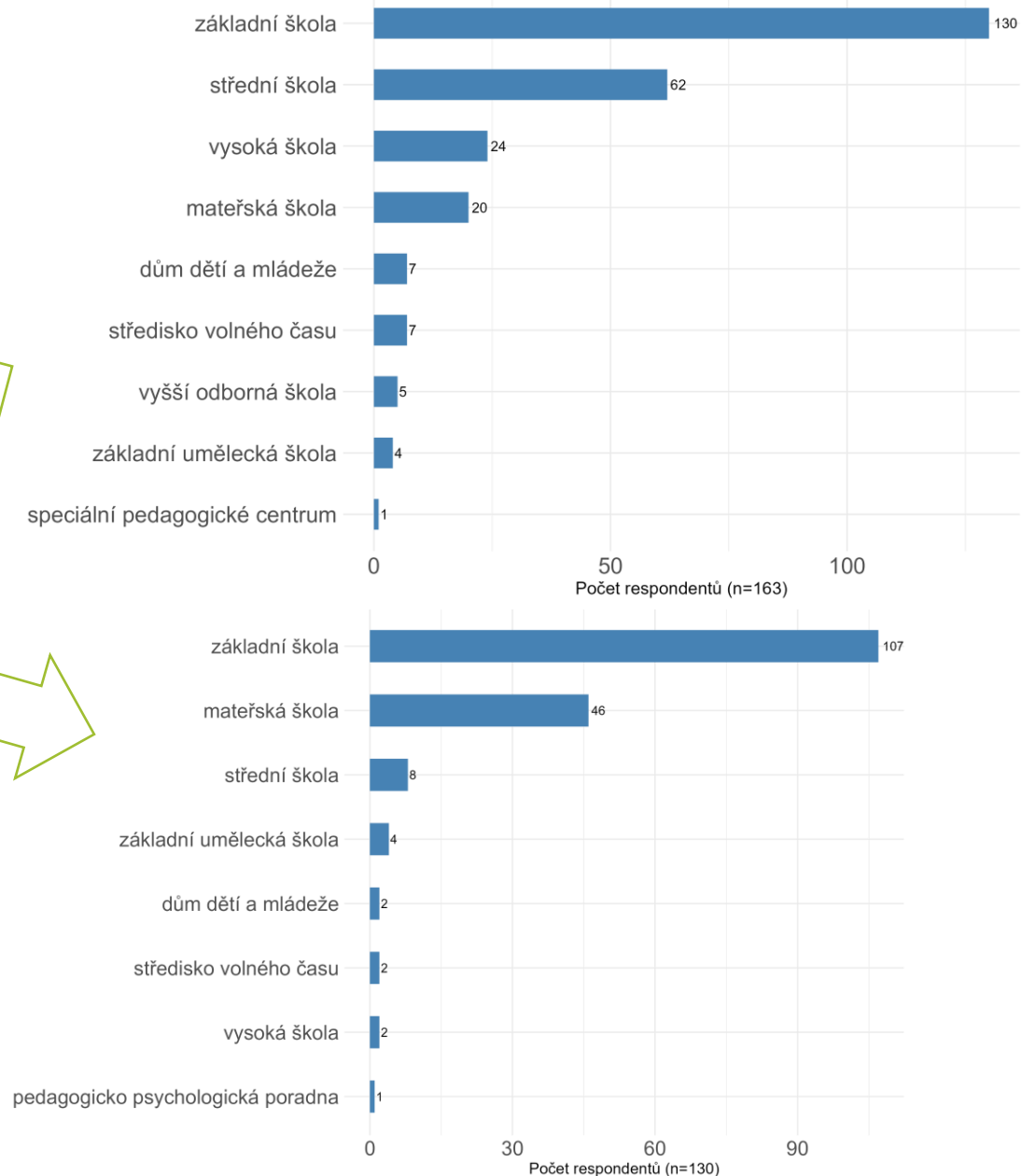
- 313 vyplněných dotazníků
- 12 098 zodpovězených otázek

V jakém sektoru jste doposud působil/a během svého profesního života? (Můžete vybrat i více variant, které považujete za nejdůležitější.)

zkušenost
pedagogická

zkušenost
ředitele

RESPONDENTI

- Do konzultace se v neanonymním režimu zapojilo 6 členů autorského týmu [Hlavních směrů vzdělávací politiky ČR do roku 2030+](#).
- Z těchto respondentů jsme vytvořili samostatnou referenční skupinu, která je složena z těchto expertů:

prof. Ing. Jakub Fischer, Ph.D.

Mgr. et Mgr. Daniel Prokop, Ph.D.

Ing. Radko Sáblík

prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc.

prof. PaedDr. Iva Stuchlíková, CSc.

prof. PhDr. Arnošt Veselý, Ph.D.

HLAVNÍ OBLASTI VÝSLEDKŮ

1

—
Jsou splněny
podmínky pro
dosažení cílů
Strategie 2030+?

2

—
Je realizace
návrhu ve
veřejném zájmu?

3

—
Vyjádření
k jednotlivým
částem návrhu

4

—
Hodnocení
navržených
variant řešení

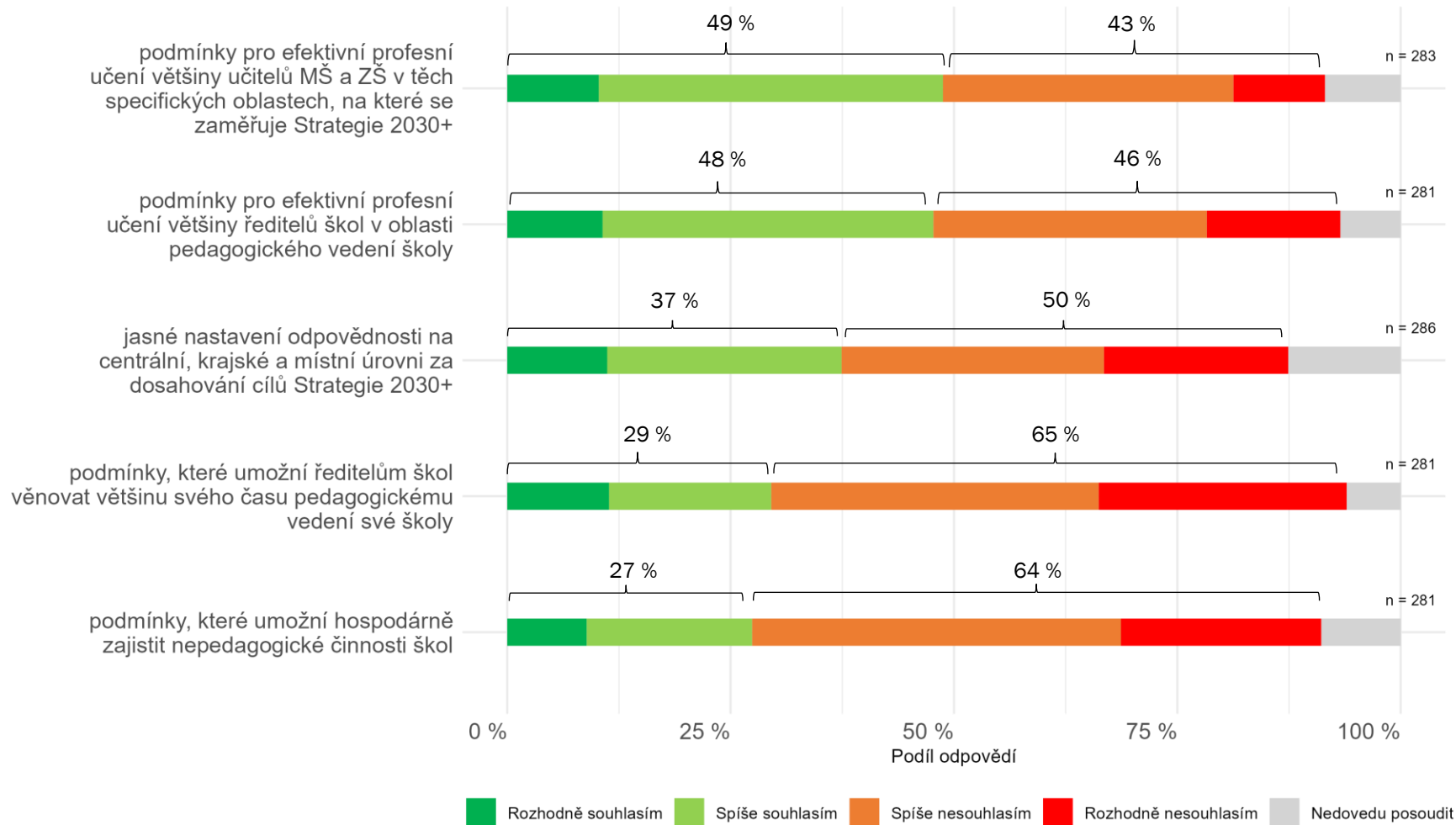
**JSOU SPLNĚNY PODMÍNKY
PRO DOSAŽENÍ CÍLŮ
STRATEGIE 2030+?**

—

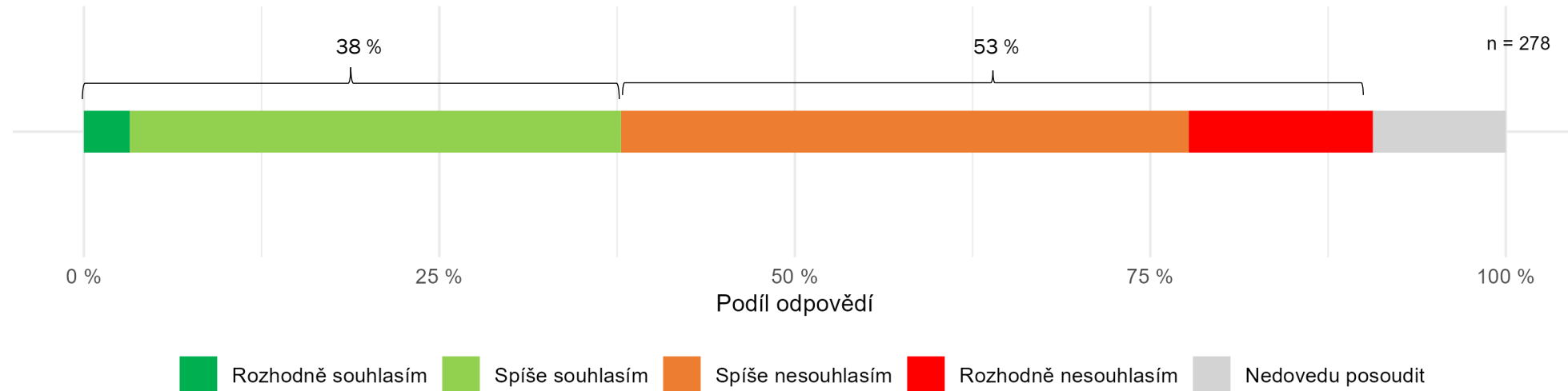
JSOU SPLNĚNY PODMÍNKY PRO DOSAŽENÍ CÍLŮ STRATEGIE 2030+?

Domnívám se, že v rámci plánovaných opatření Strategie 2030+ jsou dostatečně zajištěny tyto podmínky pro dosažení dvou hlavních strategických cílů:

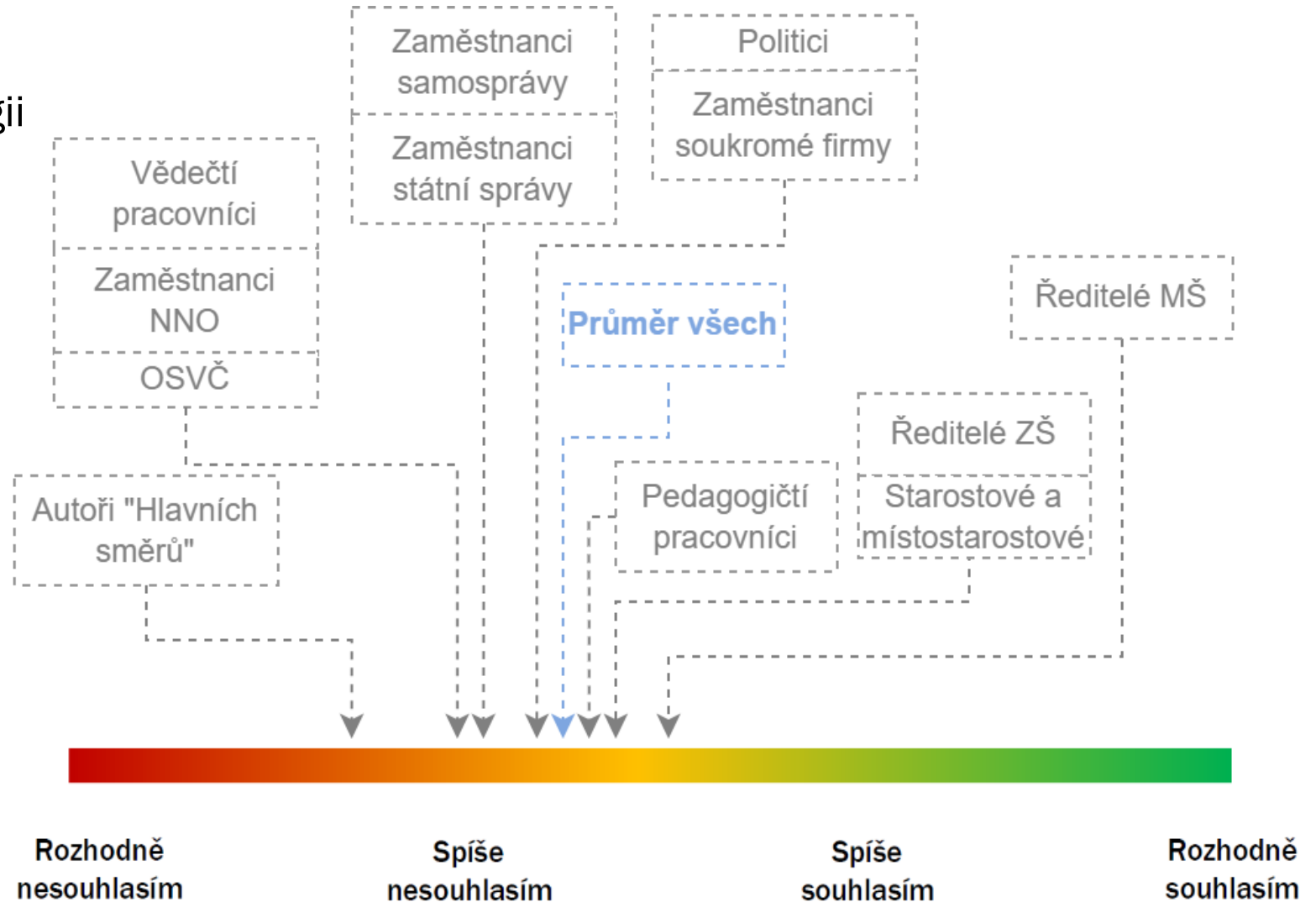
JSOU SPLNĚNY PODMÍNKY PRO DOSAŽENÍ CÍLŮ STRATEGIE 2030+?

Domnívám se, že opatření doposud naplánovaná ve Strategii 2030+ budou jako celek stačit k dosažení dvou hlavních strategických cílů.

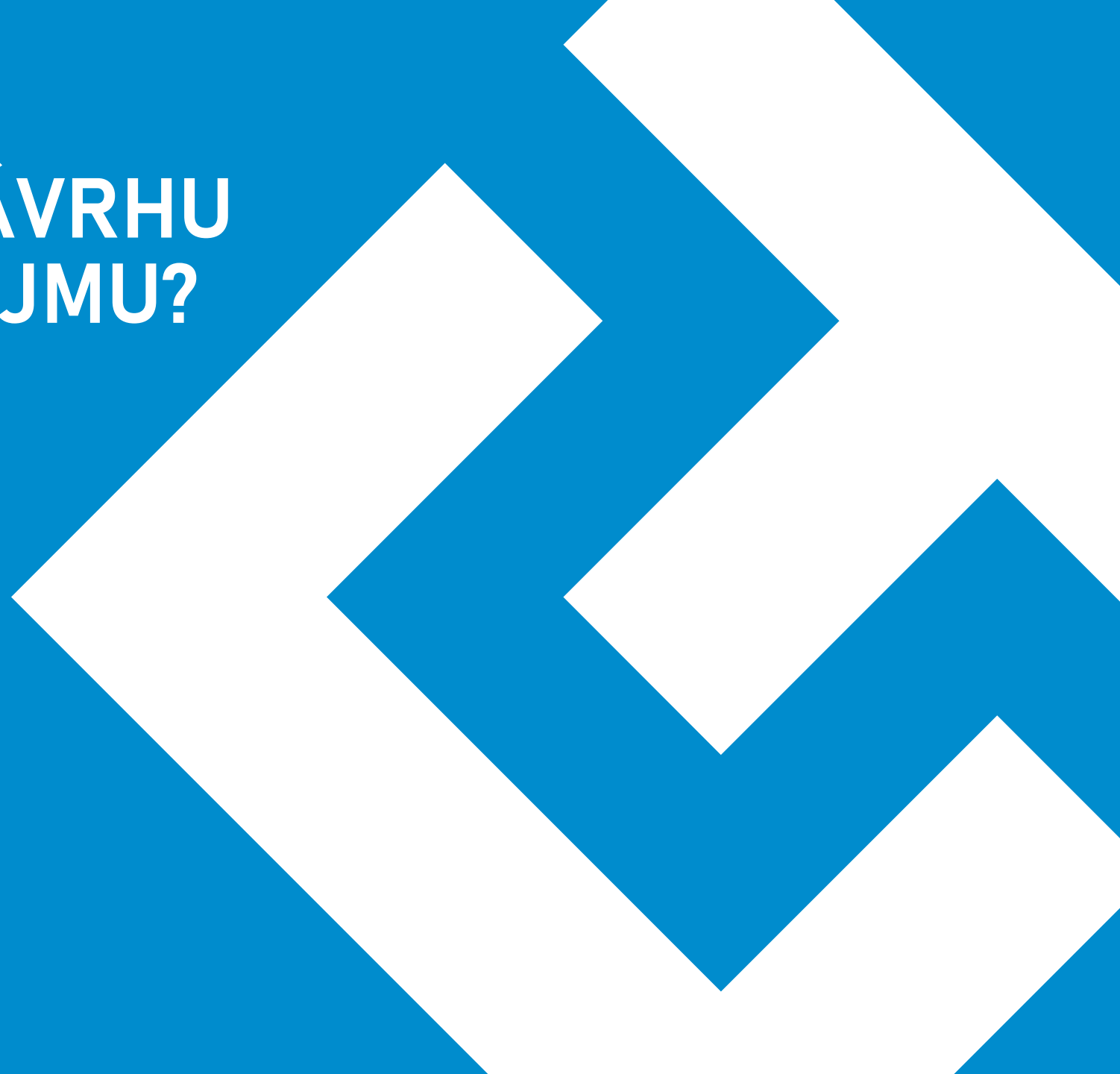

JSOU SPLNĚNY PODMÍNKY PRO DOSAŽENÍ CÍLŮ STRATEGIE 2030+?

- Domnívám se, že opatření doposud naplánovaná ve Strategii 2030+ budou jako celek stačit k dosažení dvou hlavních strategických cílů.
(členění dle pracovní zkušenosti respondentů)

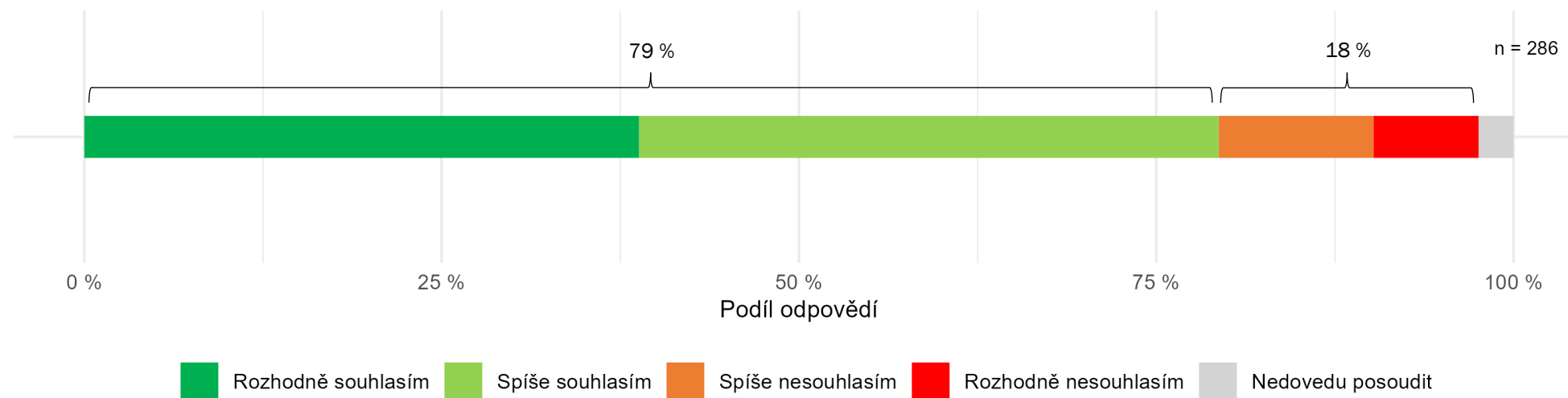

**JE REALIZACE NÁVRHU
VE VEŘEJNÉM ZÁJMU?**

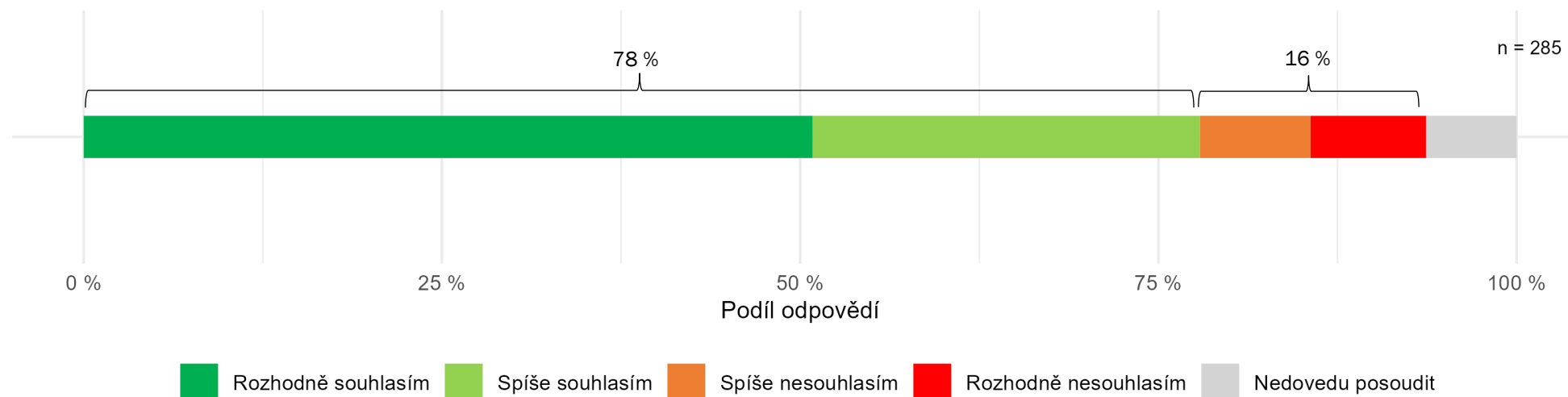
JE REALIZACE NÁVRHU VE VEŘEJNÉM ZÁJMU?

Do jaké míry souhlasíte s podstatou toho, co je napsáno v celém shrnutí návrhu Partnerství 2030+? (Citace z návrhu, str. 7.)

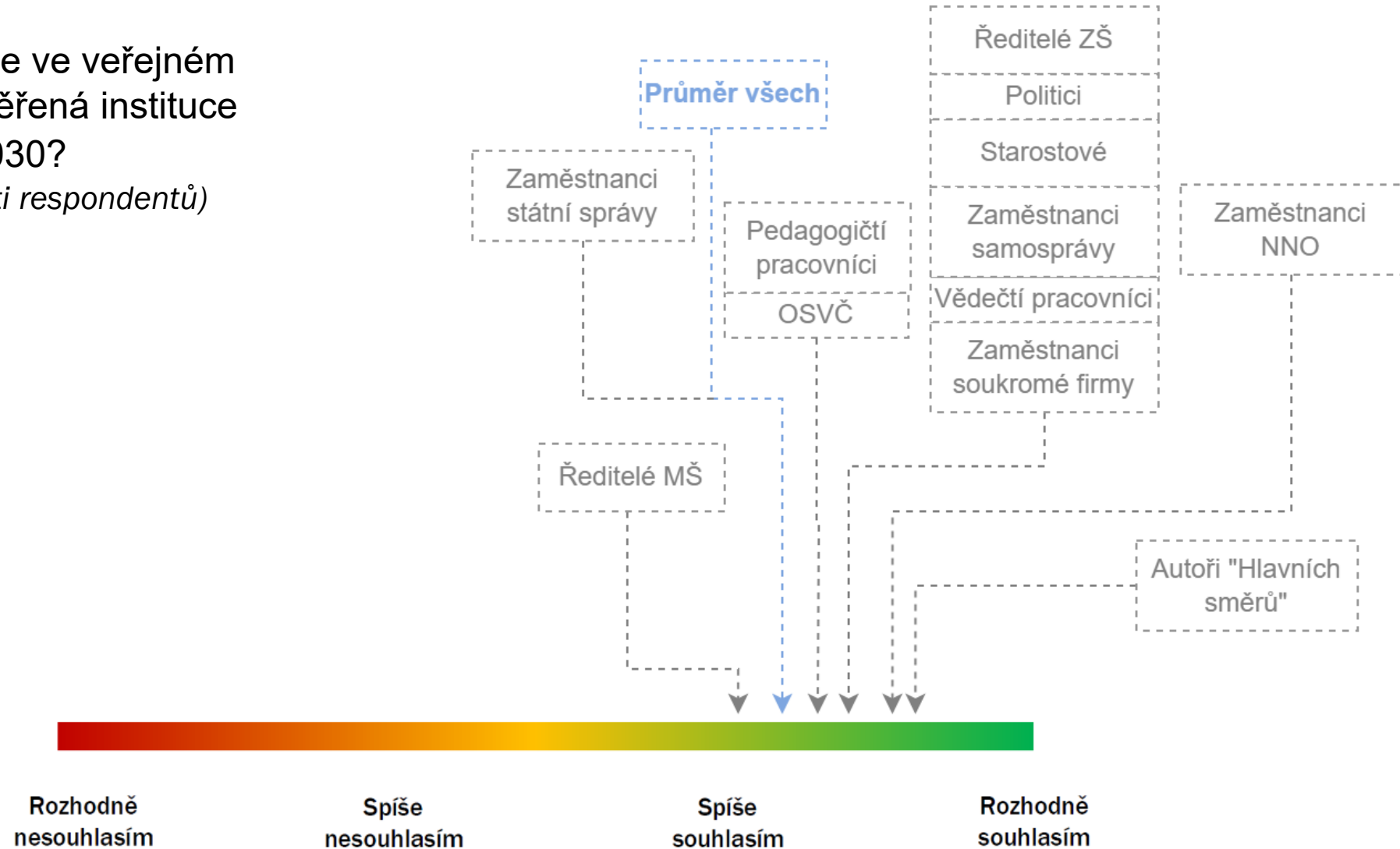
SOUHLASÍTE S TVRZENÍM, ŽE JE VE VEŘEJNÉM ZÁJMU, ABY BYLA TAKTO ZAMĚŘENÁ INSTITUCE VYTVOŘENA V ČR DO ROKU 2030?

Souhlasíte s tvrzením, že je ve veřejném zájmu, aby byla takto zaměřená instituce vytvořena v ČR do roku 2030?

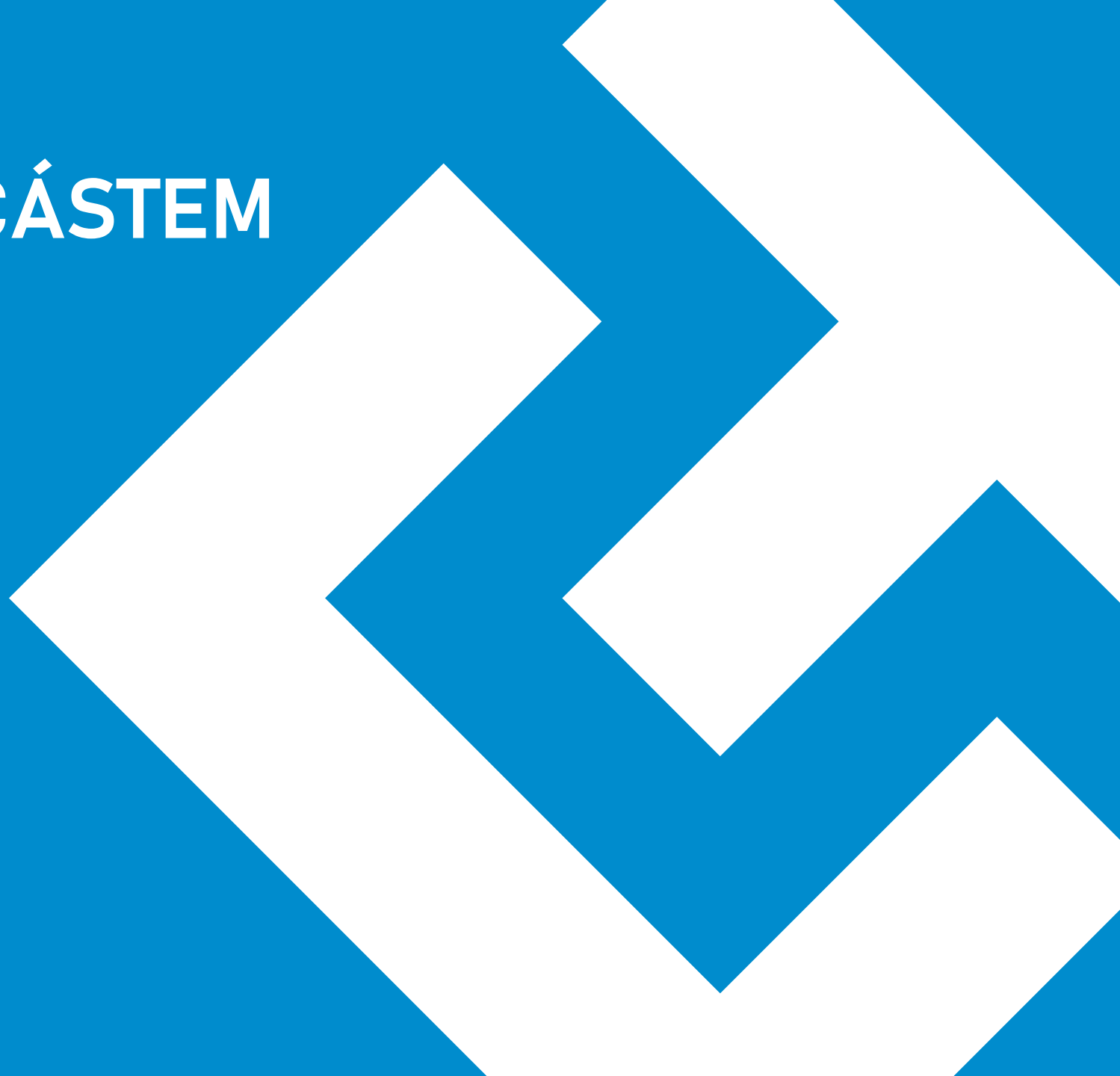

SOUHLASÍTE S TVRZENÍM, ŽE JE VE VEŘEJNÉM ZÁJMU, ABY BYLA TAKTO ZAMĚŘENÁ INSTITUCE VYTVOŘENA V ČR DO ROKU 2030?

- Souhlasíte s tvrzením, že je ve veřejném zájmu, aby byla takto zaměřená instituce vytvořena v ČR do roku 2030?
(členění dle pracovní zkušenosti respondentů)

VYJÁDŘENÍ K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM NÁVRHU

Vyjádření k jednotlivým částem Návrhu

■ Rozhodně souhlasím
 ■ Spíše souhlasím
 ■ Spíše nesouhlasím
 ■ Rozhodně nesouhlasím
 ■ Nedovedu posoudit

10. ☒ 97 % ☒ 2 %

Hlavní odpovědnost za kvalitu vzdělávání ve své škole včetně rozhodovacích pravomocí v oblasti pedagogického vedení školy by měli mít i nadále ředitelé škol.

21. ☒ 91 % ☒ 6 %

Ředitel instituce by měl mít k dispozici odborný tým formálních pedagogických lídrů (expertů, metodiků) zaměřený na podporu profesního učení pedagogů a další školskou agendu.

1. ☒ 90 % ☒ 7 %

Navrhovaná instituce místní školské správy (dále jen instituce) by měla vytvářet a garantovat podmínky, které umožní všem ředitelům škol věnovat 50–80 % jejich času pedagogickému vedení, podobně jako v nejlepších vzdělávacích systémech. To je třikrát až čtyřikrát více, než je v ČR běžné.

19. ☒ 89 % ☒ 7 %

Mezi hlavní kvalifikační předpoklady ředitele regionálního školství by měly patřit prokázané zkušenosti v oblasti pedagogického leadershipu a předepsaná kvalifikace v oblasti veřejné správy školství.

11. ☒ 85 % ☒ 10 %

Instituce by měla poskytovat obcím odbornou podporu pro včasné plánování potřebných kapacit škol na základě dat o demografickém vývoji. Instituce by měla podporovat spolupráci obcí v oblasti sdílení kapacity škol. Instituce by také měla podporovat zájem menších obcí, aby stávající malé školy zůstaly ve své obci i v případě, že by se dobrovolně vzdaly své právní subjektivity.

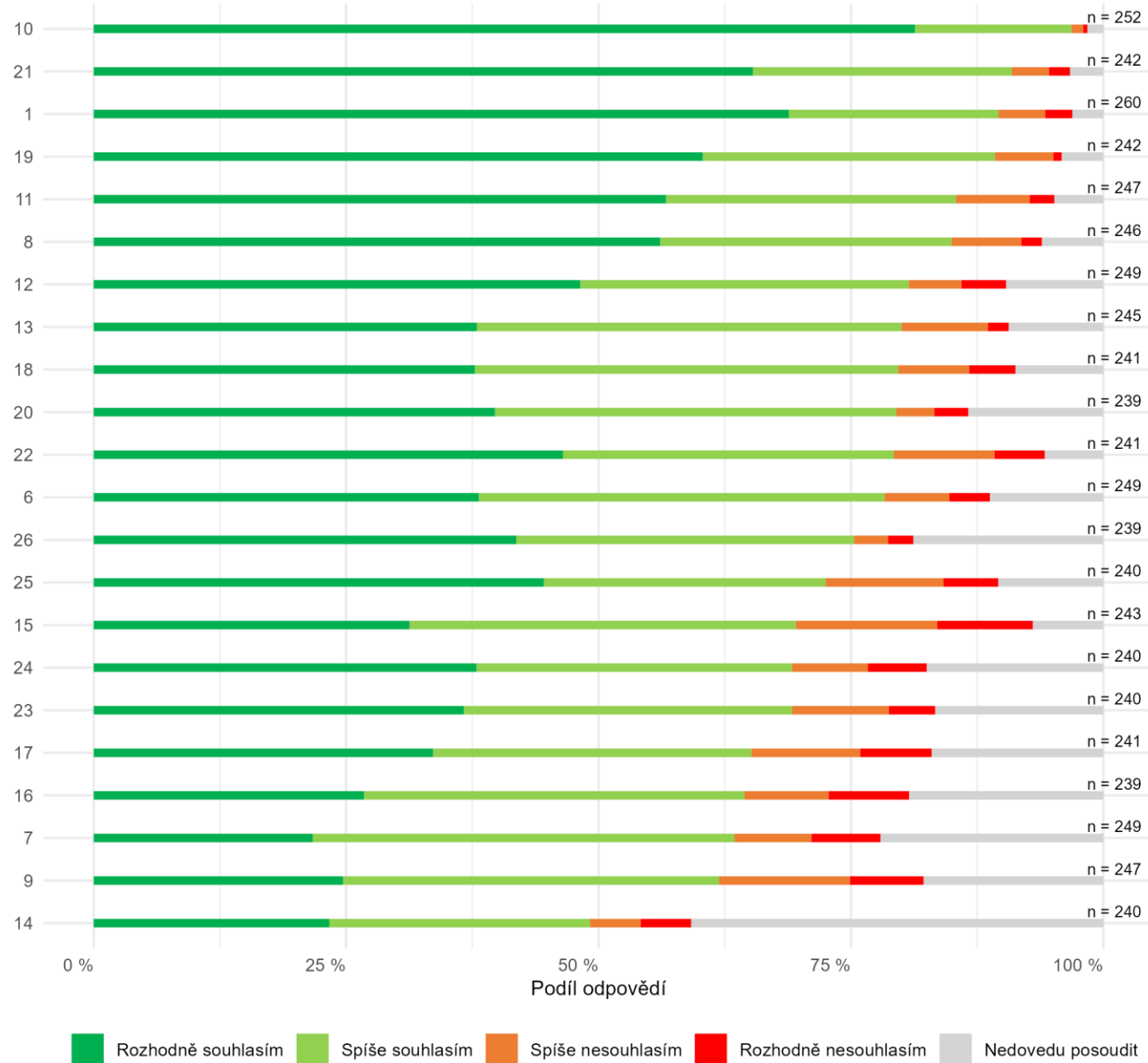
8. ☒ 85 % ☒ 9 %

Z hlediska profesní kultury považujeme za důležité to, aby instituce nebyla chápána pouze jako nová struktura veřejné správy pověřená výkonem vybraných činností. Od instituce by se mělo výslovně očekávat, že se její pracovníci budou trvale učit pracovat

12. ☒ 81 % ☒ 10 %

Odpovědnost za správu majetku obcí využívaného školami (např. školní budovy) by měly nést obce, a to buď individuálně, nebo kolektivně skrze svazek obcí. Zřizovatelé by měli mít možnost delegovat tuto odpovědnost na instituci, ale nikoli na ředitele jednotlivých škol.

Vyjádření k jednotlivým částem Návrhu (řazeno od souhlasných odpovědí)

☒ Rozhodně souhlasím ☒ Spíše souhlasím ☒ Spíše nesouhlasím ☒ Rozhodně nesouhlasím ☒ Nedovedu posoudit

Upozornění: V tomto grafu byly vynechány části návrhu 2., 3., 4., 5., které definují vybrané pojmy.

15. ☒ 70 % ☒ 23 %

Institute by měla mít kompetence nutné pro výkon své působnosti ve vztahu k ředitelům místních škol (například výběr ředitelů, jejich hodnocení a odměňování).

9. ☒ 62 % ☒ 20 %

Každá mateřská a základní škola by měla mít právo (se souhlasem zřizovatele) dobrovolně se vzdát své právní subjektivity za účelem větší koncentrace ředitele školy a pedagogů na hlavní poslání školy a za účelem efektivního sdílení zdrojů s dalšími školami. Školy bez právní subjektivity by měly nadále fungovat jako pedagogicky autonomní a spolupracující organizační jednotky instituce a měly by být i nadále vedené svými

17. ☒ 65 % ☒ 18 %

Soukromé a církevní školy by měly mít povinnost spolupracovat na tvorbě a realizaci plánu pedagogického rozvoje na daném území. Tyto školy by také měly mít právo čerpat od instituce stejnou podporu jako ostatní školy na daném území, a to za stejných finančních podmínek.

25. ☒ 73 % ☒ 17 %

Institute by se měla zapojit do projektů Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání (MAP) v roli partnera.

16. ☒ 64 % ☒ 16 %

Institute by měla mít kompetence ve vztahu k finančnímu řízení těch škol, které nebudou mít vlastní právní subjektivitu.

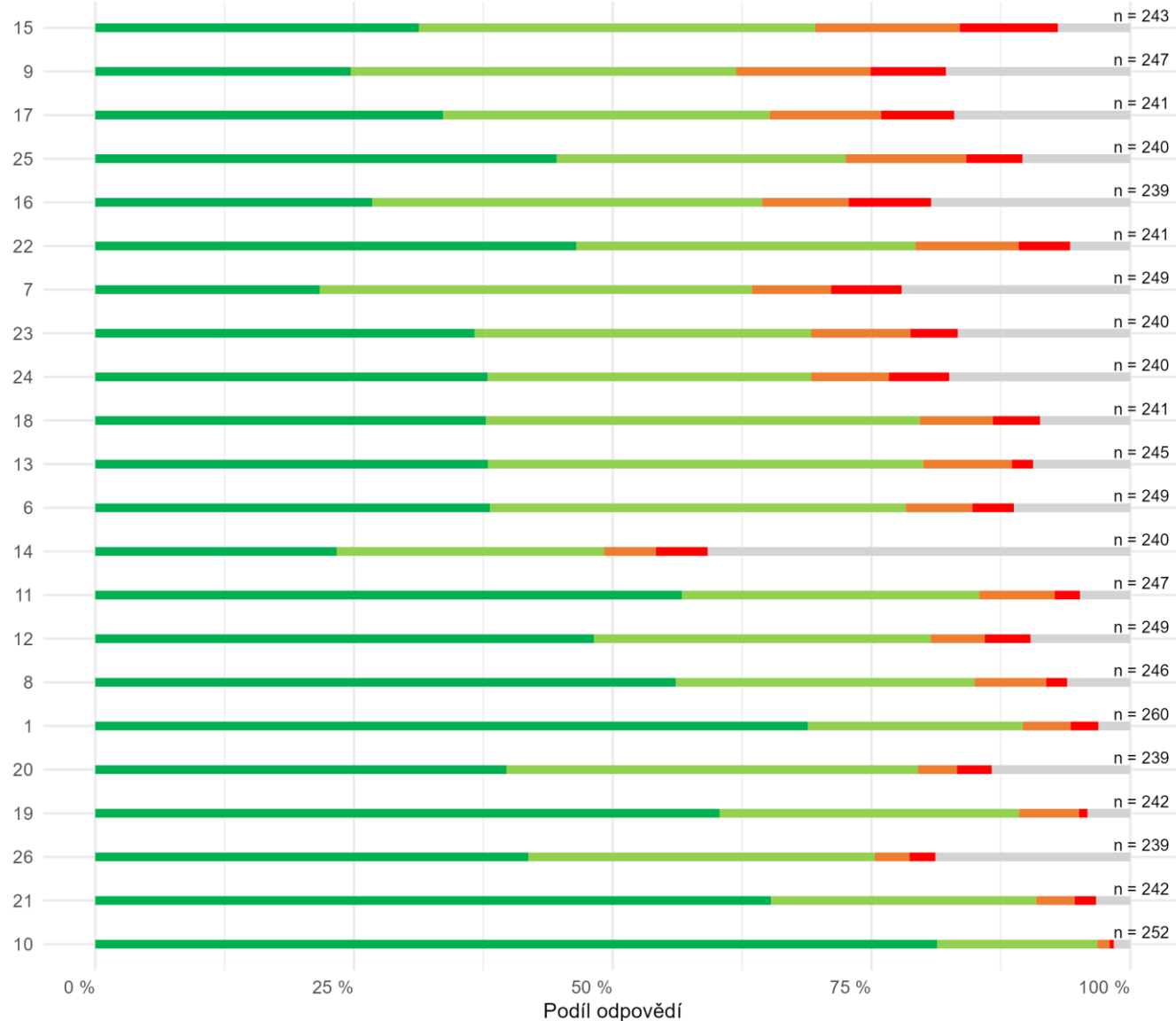
22. ☒ 79 % ☒ 15 %

Ředitel instituce by měl každoročně skládat účty za realizaci plánu pedagogického rozvoje svého území a za kvalitu vzdělávání v místních školách. Skládat účty by měl zřizovatelům škol, místním občanům i zástupcům MŠMT, a to s oporou o data o vývoji vzdělávacích výsledků, wellbeingu a rovných šancí dětí a žáků z daného území.

7. ☒ 63 % ☒ 14 %

Z hlediska hospodárnosti považujeme za důležité, aby jedna instituce spravovala školy s celkovým počtem 5000 až 20 000 dětí a žáků. Spodní hranici optimální velikosti (5000) považujeme za minimum pro finančně efektivní zajištění správy nepedagogických činností škol. Horní hranici (20 000) odhadujeme na základě výzkumů, které ukazují

Vyjádření k jednotlivým částem Návrhu (řazeno od nesouhlasných odpovědí)

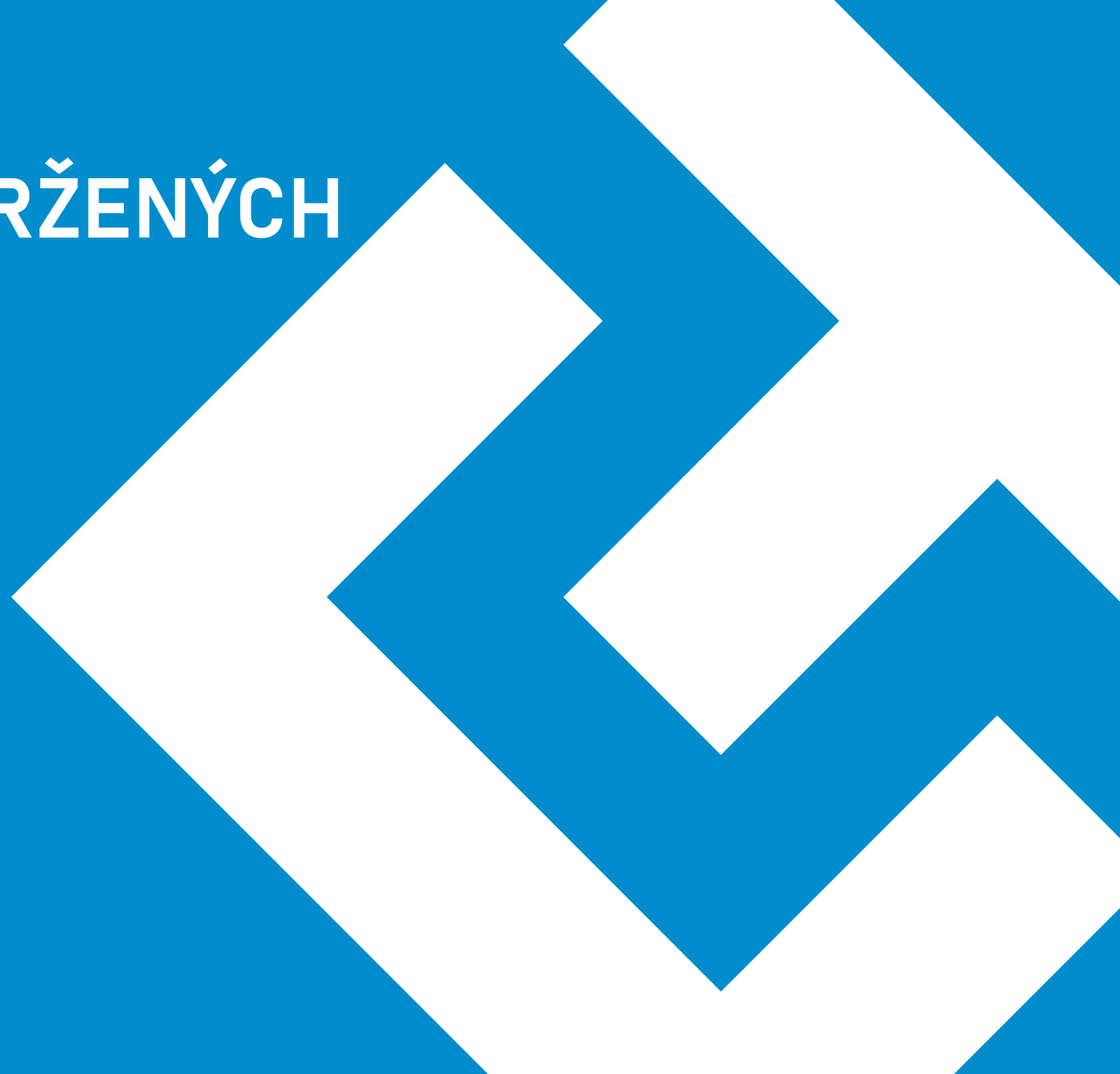

☒ Rozhodně souhlasím ☒ Spíše souhlasím ☒ Spíše nesouhlasím ☒ Rozhodně nesouhlasím ☒ Nedovedu posoudit

Upozornění: V tomto grafu byly vynechány části návrhu 2., 3., 4., 5., které definují vybrané pojmy.

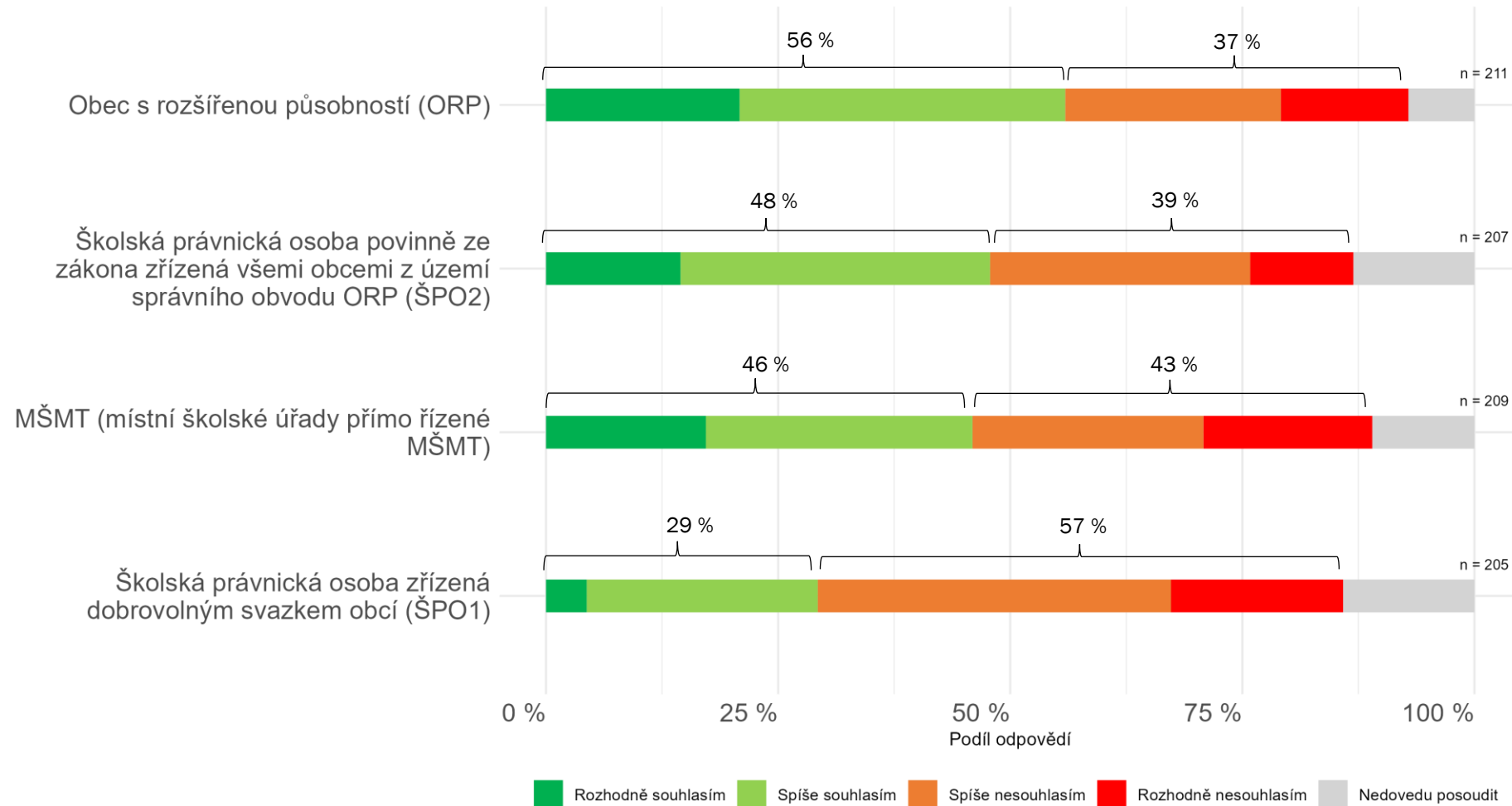

HODNOCENÍ NAVRŽENÝCH VARIANT ŘEŠENÍ

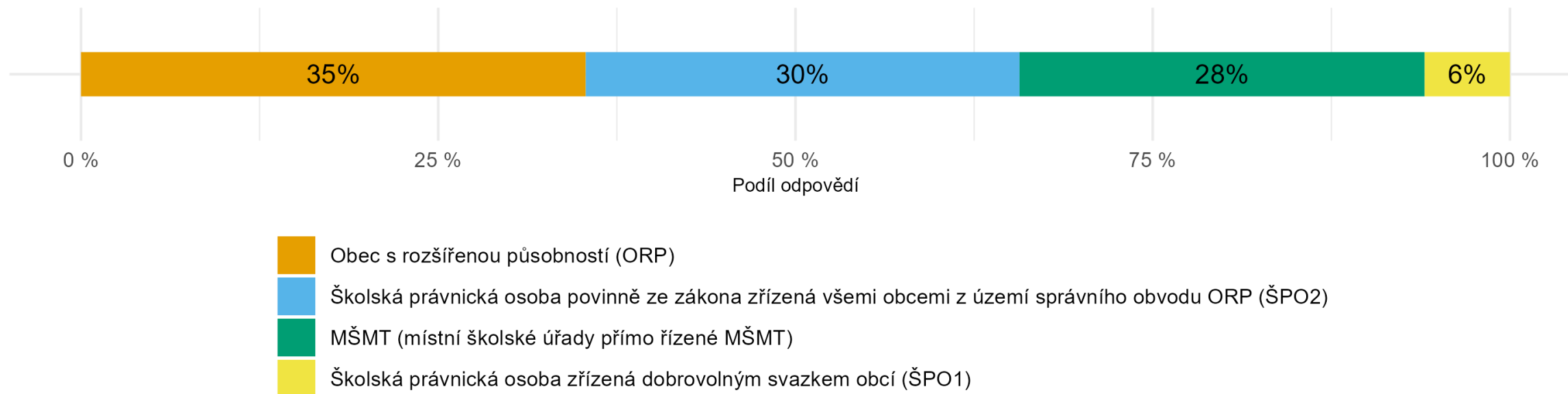
PODOBA NAVRHOVANÉ INSTITUCE

Domnívám se, že hlavní účel navrhované instituce by mohla efektivně plnit tato varianta řešení:

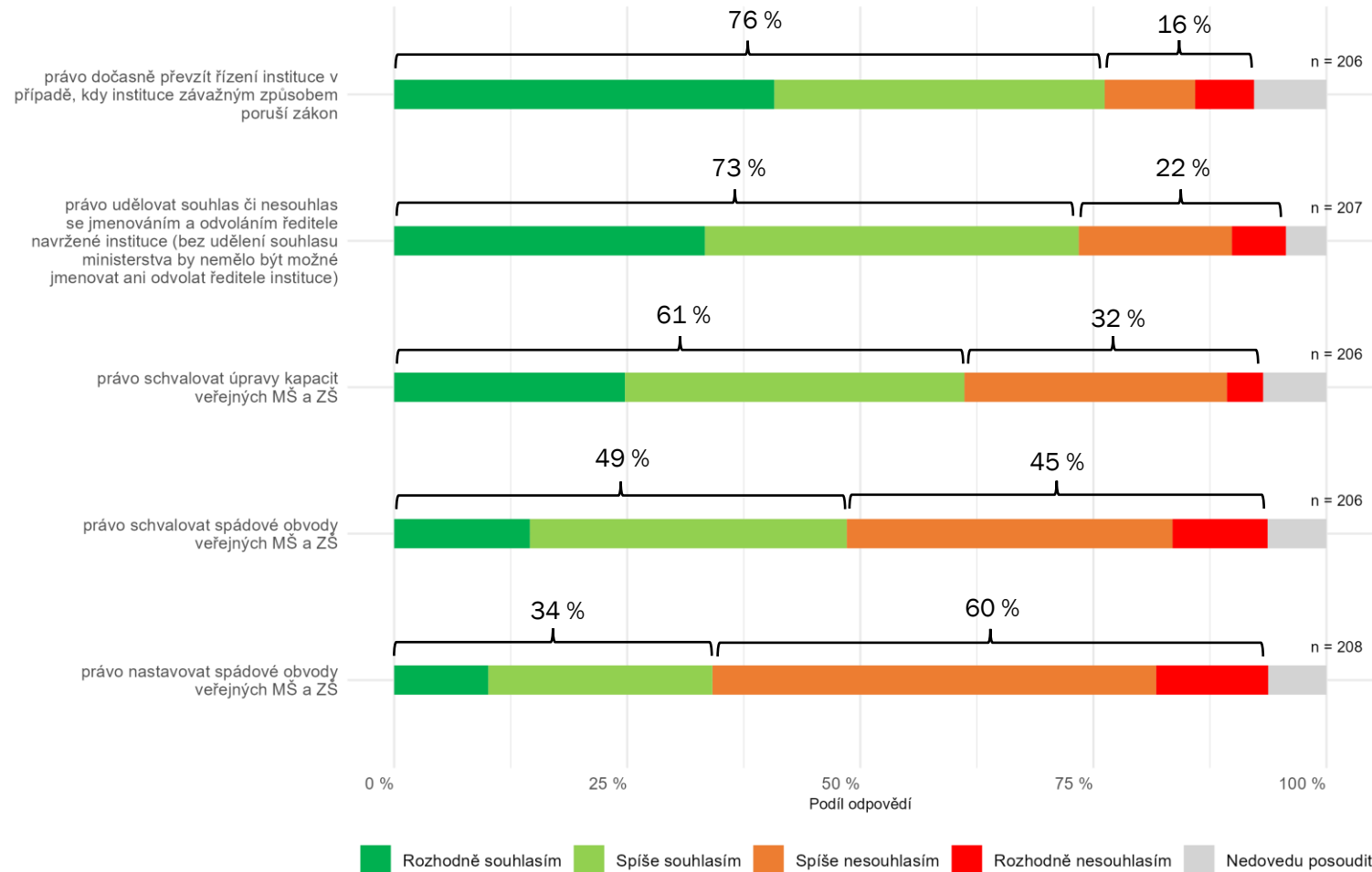
PODOBA NAVRHOVANÉ INSTITUCE

Domnívám se, že hlavní účel navrhované instituce by mohla nejlépe plnit tato varianta řešení:

JAKÉ PRAVOMOCI BY MĚLO MÍT MŠMT V KAŽDÉ VARIANTĚ ŘEŠENÍ?

Domnívám se, že MŠMT by mělo v každé variantě řešení mít tyto pravomoci:

VÝHODY, NEVÝHODY A RIZIKA NAVRŽENÝCH VARIANT ŘEŠENÍ

Alice Fischerová

Šimon Stiburek

PŘÍKLAD VARIANTY A (OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ)

VÝHODY

ORP již existují, není potřeba nic zřizovat (33), znalost prostředí a kontakty (25) a zaběhlé procesy (22)

„Již vyzkoušené, žádné nové náklady, pokud jsou kvalitní lidé na ORP, je to vše OK, jsme blízko, v úzkém kontaktu, pružně se vše řeší”

„Jde o zavedenou infrastrukturu, nemusí se nic nově budovat. Spolupráce s dalšími subjekty je jasně územně vymezená, předpokládám nejméně chaosu. Struktura je nejmíň komplikovaná, a nejmíň náchylná na matení kompetencí. Snažší komunikace s dalšími partnery spadajícími pod ORP.”

„Již vybudovaná důvěra, tam kde je. Znalosti potřeb škol v ORP. Již fungující síť organizací, spolupráce např. s MAP, OSPOD, PPP, SVČ atd. Návaznost na práci odboru školství.”

PŘÍKLAD VARIANTY A (OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ)

NEVÝHODY A RIZIKA

velké rozdíly v kvalitě řízení, leckde chybí odbornost (30) a personální kapacity (13), jsou pod politickým vlivem (20) a je obava, že budou upřednostňovat vlastní školy před ostatními obcemi (20)

„Úřednický aparát, malá míra osobní odpovědnosti a angažovanosti úředníků, nedůvěra škol vůči úředníkům ORP. Riziko "protežování" škol, které zřizuje ORP.“

„ORP – bude kompetentní? Podléhá dané radnici a politikům.“

PŘÍKLAD VARIANTY B2 (ŠKOLSKÁ PRÁVNICKÁ OSOBA VŠECH OBCÍ V ÚZEMÍ) **VÝHODY**

zapojení všech zřizovatelů (21), možnost nastavení parametrů podle potřeb (13), jednoduchost a jednotné řešení pro všechny (12)

„Forma se týká všech škol v daném území. Žádná nezůstává mimo systém. Školy si mohou zachovat právní subjektivitu, nebo se jí zbavit, pokud je zatěžuje.“

„Nejjednodušší varianta. Území má danu jistou míru autonomie potřebné pro nastavení vzdělávání ve své oblasti. ŠPO je ustanoveno a obce mají povinnost v něm participovat.“

PŘÍKLAD VARIANTY B2 (ŠKOLSKÁ PRÁVNICKÁ OSOBA VŠECH OBCÍ V ÚZEMÍ) NEVÝHODY A RIZIKA

složité a nákladné (18), další nová instituce a zbytečný mezistupeň (13), obavy z politického vlivu (13)

„Vytváříme pořád něco nového místo efektivního zlepšování již vyzkoušeného.”

„Takto je ta instituce jen další institucí. Zvýší se už tak velký chaos, s kým vším školy musí, měly by, mohou spolupracovat. Takto by to smysl dával pouze při neexistenci středního článku.”

„Složité a neefektivní, politicky nestabilní”

PŘÍKLAD VARIANTY C (MÍSTNÍ ŠKOLSKÝ ÚŘAD MŠMT)

VÝHODY

efektivní a přímé řízení vzdělávací politiky (25), jednotnost (14) a nezávislost na místní politice (13)

„Silná vazba na státní správu a jednoduchost prosadit státní koncepci, možnost nově nastavit, přímé řízení ze strany MŠMT.“

„Jasně centrální řízení, možnost zapojení osobností relativně nezávislých na místních zájmových skupinách.“

„Přímý tok peněz a informací na školy. Lepší provázanost s vizí a strategií MŠMT. Nestrannost vůči obcím. Jednotný vzdělávací systém.“

PŘÍKLAD VARIANTY C (MÍSTNÍ ŠKOLSKÝ ÚŘAD MŠMT)

NEVÝHODY A RIZIKA

přílišná centralizace (33), příliš byrokratické (18), časté změny politiky MŠMT (11), malá citlivost pro místní potřeby (11), odpor místních aktérů (10)

„Riziko byrokratizace, centralismu a malé reflexe místních podmínek a potřeb, nákladnost vybudování zcela nového systému na státní rozpočet (malá politická podpora), opět "rezortní přístup".“

„MŠMT je příliš vzdáleno regionům a jejich kontextu. Navíc při přetrvávající politické diskontinuitě by to nebylo ani pro školství bezpečné. Určitá míra autonomie školství je podle mě pojistkou demokracie. Navíc ani u MŠMT nevěřím tomu, že by bylo schopno kompetence z centra obsadit požadované pozice. Nemluvě o tom, že by to znamenalo nároky na počty státních úředníků, pro co pravděpodobně nebude dlouhodobě politická podpora.“

PŘÍKLAD VARIANTY B1 (ŠKOLSKÁ PRÁVNICKÁ OSOBA DOBROVOLNÉHO SVAZKU OBCÍ) **VÝHODY**

důraz na spolupráci a místní potřeby (12), nezávislost a možnost nastavit od začátku (11), flexibilita (10)

„Dobrovolná spolupráce by měla přinášet snahu o funkčnost a smysluplnost.“

„Nezávislost instituce, všechny obce jsou v rovném postavení; možnost obsadit personální pozice aktivními, interesovanými pracovníky s jasnou mírou osobní odpovědnosti; lepší kontrola.“

„Větší rozsah činností a opět znalost místního prostředí.“

PŘÍKLAD VARIANTY B1 (ŠKOLSKÁ PRÁVNICKÁ OSOBA DOBROVOLNÉHO SVAZKU OBCÍ) NEVÝHODY A RIZIKA

vypadnutí některých obcí (32), náročná koordinace (20) a závislost na politické vůli (18), chybějící zkušenosti a kompetence (17), složité nastavování (16) a obavy z chaosu (15)

„Hlavní riziko je v dobrovolnosti, neboť ta bude prohlubovat nerovnosti v rámci místních vzdělávacích systémů.“

„Riziko vnímám při vytváření DSO – spolupráce je postavená na vzájemných vztazích mezi obcemi/starosty. Při každém volební období může dojít k obměně starostů, tím narušení vazeb a spolupráce.“

„Pokud nebude zřízeno ze zákona, může docházet k různé interpretaci a zmatkům. Mnoho velících – málo pracujících.“

DĚKUJI ZA POZORNOST

Michal Pazour
zástupce ředitele

+420 603 935 724

pazour@tc.cz

www.tc.cz